

ERASMVVS ROTERO

DAMVS IOANNI EVTYCHIO SVO S. D.

VANQVAM hic Luciani Dialogus Eutychi doctissime, plurimū habeat artis, ob decorū mire seruatū in personis tam multis, tamq̃ diuersis: tamē aliquot repperi, qui dicerent esse premendū, quod liberius, ac uelut ἐξ ἀμύξης philosophorum omne genus laceret. At mihi uidetur iustius esse stomachandū in huius seculi mores, quo uidemus philosophorū ac theologorū scholas multo puerilius etiam inter se dissidere: nec minus atrociter digladiari, tum inter religionis professores nihilominus cruentā esse pugnā, quā in eo conuiuio fuisse Lucianus, uel finxit, uel retulit. Hunc igitur libellū, quoniā forte ἀδέσποτον repperi, & tamen patrono uidebatur egere, Eutychio dicaui. Bene uale, καὶ εὐτύχη, ut planè sis quod diceris. Antuuerpiæ. AN. M. D. XVII.

LVCIANI CONVIVI

VM SEV LAPITHAE DES. ERASMO ROT.

INTERP. PHILON. LVCIANVS.

PHILON.

QVAM quandā & uariā disputationē Luciane uobis fuisse narrant, super cœnā apud Aristanetū: tum philosophicos quosdā sermones dictos, ac super his summā contentionē exortā fuisse. Quod ni mentitus est Charinus, etiam ad uulnera usq̃ rem processisse: deniq̃ sanguine confictū fuisse diremptū. LVCIA. Atqui undenam Philon ista rescit Charinus? neque enim is nobiscum aderat in conuiuio. PHILON. E Dionico medico aiebat audisse sese. Porrò Dionicus etiam ipse è conuiuariū numero fuit opinor. LVCIA. Fuit maxime. Verū ne is quidē ab initio rebus omnibus fuit praesens: sed serius aduenerat, mediā fermē pugna, pauloq̃ ante uulnera. Proinde demiror, si qd cōperti, certius referre potuit, qui nō ordine spectarit illa: unde inter illos nata lis, postea ad sanguinem usq̃ deducta est. PHIL. Proinde Luciane Charinus, etiā ipse si rem cōpertius uellē cognoscere, & quo singula modo sunt gesta doceri, te adirem iussit.

Nam

Nam Dioniciū etiam ipsum fassum fuisse: ne se quidem toti negotio presentē adfuisse. Te uero quicquid esset actum, id omne cōperto, certō que scire: tum etiā quæ dicta inter illos fuerint, meminisse: quippe qui eiusmodi nō obiter neque neglectim audire, sed per ociū atque attēte auscultari sis solitus. Proinde nunquā effugies, quin nos hoc suauissimo accipias epulo: quo mihi quidē haud scio, an ullum possit accidere iucundius: praesertim quod sobrijs per ocium tuto ac citra sanguinē, extraque teli, quod aiunt, iactum constituti sumus epulaturi.

Siue senes aliquid, Super cœnam sunt debacchati,

Siue etiam iuuenes

à mero cōpulti sunt: quæ neutiquā fas erat, tum dicere, tum facere. **LVCIA:** Iuuenilius tu quidē Philon, atque inconsultius hæc nos iubes in uulgu efferre, eaque referre, quæ inter pocula ab ebrijs sunt acta: quū hæc magis oporteat obliuioni tradere, eaque omnia Baccho deo uelut auctori imputare: qui quidem haud scio, an quenquā suis non afflatum Orgijs, & Bacchanaliū expertem praeterierit. Proinde uide ne hominis sit parū bene morati, eiusmodi adamussim exquirere: quæ rectius erat in conuiuio reliquisse, atque ita discedere. Siquidē odi (sicut inquit uersus poeticus) memorem cōpotorem. Ne à Dionico quidem recte factum: qui hæc apud Carinū effutiuerit, immodicāque & pridianā dissiparit temulentiam hoim philosophorū. Cæterū ego, absit ut istiusmodi quippiam sim dicturus. **PHIL.** Nugas agis Luciane, quū ista dicis. Quin haudquaquā oportebat ad istum modum apud me praesertim agere: ut qui certō sciam, te multo cupidiorē esse narrandi, quā ego sim audiendi. Adeo ut mihi uidearis, si desint qui te audiant, uel ad colūnam aliquā, aut statuā libenter accessurus, quo cuncta pariter euomas. Quod si nunc coner discedere, nō sines, ni te prius audiero, abiere. Verū ultro aderis, confectabere, rogabis. At tum ego te uicissim lusero. Iamque adeo, si ita uis, abimus: ex alio quoquam hæc eadem audituri. Tu uero ne dicito. **LVCIANVS.** Age ne quid succenseas: equidem dicam, quandoquidē usque adeo cupidus es audiendi: uerum heus ea lege, ne passim in uulgu efferas. **PHILON.** Ni prorsus ignoro Lucianū, tute istuc potius feceris. Nam prior ipse denarrabis omnibus, ut me quidē ad id nihil futurū sit opus. Sed illud mihi primo respōde loco: Aristænetus, num filio Zenoni dabat uxorem, atque ita in nuptijs eius uos accepit? **LVCIANVS.** Non: imò filiam suam elocauit Cleantidem, Idēque Eucriti nūmularij filio, qui philosophæ dat operam. **PHILON.** Formoso admodum per Iouem adulescentulo: tamēsi tenero adhuc & uxoriæ rei non admodū maturo. **LVCIA.** Verū: at nō inueniebat, opinor, alterum generū magis idoneum. Hunc igitur qui tum mode-

stus

stus uideretur, tum ad philosophiæ studiū propensus: præterea autē unus Eucrii diuitis, ex omnibus delegit filiæ suæ maritū. PHIL. Causam neutiq̃ leuem dixisti, nempe quia diues sit Eucrius. Verum heus Luciane, quinam erant conuiuæ? LUCIA. Reliquos illos quorsum attingerit tibi recensere? Verum è philosophorū numero, ac literatorū, quos potissimū opinor, audire cupis. Zenothemis erat, senex ille Stoicus: unāq̃ cū hoc Diphilus, cui cognomen Labyrinthus: & hic quidē quod esset Zenoni Aristæneti filio præceptor. Deinde peripateticæ factionis Cleodemus: nosti hominē, nempe dicacem illū & argutū, atq̃ ad refellendū instructū. Discipuli gladiū ac bipēnem nomināt. Quin & Hermon aderat Epicureus. Verū hunc quū ingrederetur, Stoici toruis obtuebantur oculis, & auersabantur, palāmq̃ perinde quasi parricidam quempiā atq̃ impium ac funestū detestabantur. Et hi quidem tanq̃ Aristæneti ipsius amici, familiaresq̃ fuerant ad cœnam uocati, quos comitabat & Isterus grāmaticus, & Dionysodorus rhetor. Iam uero propter sponsum Cheream unā cum illo ad conuiuū accesserat, Ion ille Platonius: quod is iuueni præceptor esset, uir uenerāndus aspectu, ac maiestatis quiddā præ se ferens, multūq̃ dignitatis ipso ostendens ore: Vnde nōnulli ppter animi constantiā ac rectitudinē regulā illum appellant. Huic simul ut ingrediebatur assurgebāt omnes, ac ueluti præcipuum quendam ac primarium hominē comiter atq̃ officiosè exceperunt: adeo ut planè numen aliquod aduenire uideretur, quū adesset Ion admirāndus ille. Tandem uero, quum iam omnes ferme cōuiuæ præsentēs essent, tempus erat ut discūberetur. Itaq̃ ad dextrā ingressus totam illam spondam mulieres (erant autem complures) occupabāt. Inter quas erat & sponsa summo studio culta: hinc atq̃ hinc stipata fœminis, Porro ex aduerso ostiū, altera turba, pro cuiusq̃ dignitate locis distributis. Porro è regione mulierū primo loco accumbebat Eucrius, secūdo Aristænetus: sub hæc ambigi cœptū, utrū altero priorē oporteret accūbere, Zenothemim ne Stoicū: quippe senem, an Hermonē Epicureū. Nam hic erat Castoris ac Pollucis sacerdos: tum autē nobilissimæ inter ciues familiæ. Verū eā hæsitatiōē sustulit Zenothemis: si me inquiens Aristænete, minoris ducis Hermone, uiro uelidelicet isto, ut ne quid aliud mali dicam Epicureo, discedo, totūq̃ cōuiuium uobis relinquo. Et puerū protinus aduocat, discedere parans. Tum Hermon. Imò habeto, inquit, tibi priores partes Zenothemi. Quanc̃ etiam si nihil aliud, uel hoc nomine par erat concedi, quod sacerdos sim, ut planè cōtemnas Epicurū. Rideo, inquit Zenothemis, sacerdotē Epicureū. Simulq̃ cū dicto accūbebat. Post hūc tñ Hermon. Deinde Cleodemus Peripateticus: pone hunc Ion, p̃xime hunc spon-

sus

sus, post eū ego, iuxta me Dephilus: huic assidebat Zenon discipulus: Postremo rhetor Dionysodorus cum Istiaeo grāmatico. PHIL. Papæ Luciane Musarū conuentū quendā mihi narras fuisse istud cōuiuū: quippe plurimis sapiētibus ac doctis uiris refertum. Ego uero laudo Aristænetū, qui quum optatissimā illam, ac splendidissimā solēnitatē celebraret, præ cæteris sapiētissimos uiros adhibere uoluerit: idq; adeo delectis ex unaquāq; philosophiæ secta præcipuis, non hos aduocās, illos præteriens: uerum promiscue uocans omneis. LVCIA. Is uero ne quaē est è uulgarium istorum diuitum numero, uerum & literarū est studiosus, ac maximā uitæ partem in his rebus uersatur. Cœnabamus igit̃ initio quidē taciti & quieti, uariuscq; erat apparatus & omni iugus. Neq; enim arbitror operæ precium, ut numero recēseam etiā illa cōdimenta, cupedias, aromata, atq; id genus illectamenta. Cuncta siquidē affatim suppetebāt. Inter hæc Cleodemus admoto ad Ionis aurē ore: nō uides, inquit, senē illū Zenothemim dicebat (subauscultabā enim) ut sese obsonijs ingurgitat, utq; iure uestem oppleuit: tū q̃ multa puero à tergo stanti porrigit, putans interim se aliorū oculos fallere: neq; meminit post sese accūbentiū? Hæc igitur fac & Luciano cōmonstres, quo testis esse possit. Mihi uero nihil Ione mōstratore op⁹ erat: qppe qui hæc multo ante limis iam oculis præuiderā. Hæc simulatq; dixisset Cleodemus: irruit in conuiuū & Alcidamas Cynicus: atq; is quidem inuocatus, uulgatū illud festiuitatis gratia præfatus de Menelao, qui ultro ad fratris conuiuium accessisset. Itaq; pleriscq; turpiter atq; impudenter uisus est fecisse: & quod cuiq; tum forte in mentem ueniebat, in eum torquebant, alius illud: Insanis Menelaë. Alius rursus.

Verum Agamēoniæ menti non ista placebant.

Ad hæc alia quæ pro tempore false, lepideq; dici poterant, in eum obmurmurabāt. Nam palām nullus audebat quicq; dicere, ppter ea qd̃ metuerēt Alcidamantē, utpote conuiciatorē egregiū, unumq; è Cynicis omnibus clamosissimū. Qua quidē re adeo uisus est reliquis antecelle- re, ut nulli non esset formidandus. At Aristænetus collaudatum illum quod inuocatus aduenisset, iussit accepta sella, iuxta Istiaem ac Dionysodorū accūberet. At ille: Apage, inquit, muliebri quiddā ac molle dicis uti in scamno aut sella sedeam quemadmodum facitis uos, mollibus in stratis penē supini recumbētes, purpura suffulti. Quin ego tibi uel stans cœnauero in ipso interim conuiuio etiam obambulās. Quod si defatigatus fuero: tum humi substrato pallio, cubito innixus cubero: qualem uidelicet Herculem pingunt. Ita fiat, inquit Aristænetus, si quidem isthuc mauis. Sub hæc Alcidamas in orbem conuiuū lustrās, cœnabat, Scytharū ritu: ad uberiora pascua subinde sese transferens, unāq; cum

unāq; cū his qui inferebāt edulīa, circūiens atq; obambulans. Atq; interim tamen dum cibum caperet, haudquaēq; negotio uacabat, de uirtute obiter, de uitio differens, tū in aurum atq; argentū dicteria iaculans: iamq; Aristænetum percontabatur, quidnam sibi uellent tā multa, tam magna pocula, quā non minus usui possent esse fictilia? Verū Aristænetus iam obturbantem, molestūq; esse pergenterem, in præsens quidē compescuit: ministro innuens, ut ingentem calicē, infuso meracissimo uino, illi porrigeret. Atq; id quidē uisus est optime excogitasse: nondū etiam intelligens, quantorum malorum is calix esset autor futurus. Hunc igitur ut accepisset Alcidas, aliquantisper silentiū agebat. Ac solo sternens sese cubabat seminudus, quēadmodum facturum sese fuerat pollicitus, cubito humi fixo innitēs, simulq; dextra scyphū sustinens: qualem Hercule apud Pholum pictores effingunt. Iam uero & inter alios calix assidue circūagebatur, tum inuitatiunculæ ad bibendum, & confabulationes ortæ, demū & lucernæ illatæ. Interim ego quū puerum, qui iuxta Cleodemum adstabat (erat autē is pocillator egregie formosus) subridentem uidissem (nā arbitror, quicquid obiter inter cœnandū obrigit, cōmemorari oportere: maxime, si quid sit elegantius ac scite factum) iam admodū attentus obseruare cœpi, quidnam rei rideret. Ac paulo post, accedebat puer tanq; calicē à Cleodemo recepturus. At ille simul & digitū illius substringebat, & drachmas puto duas unā cum calice tradebat. Porrò puer, ad substrictū digitum rursus arridebat. Cæterum, de pecunia, quum nō sensisset opinor, eōq; non reciperet, in terram delapsis drachmis strepitus est concitatus, moxq; ambo pariter rubore suffundebantur, idēq; ita palām, ut nemo non animaduerteret. Ambigebat igitur inter eos, qui proxime sedebant, cuiusnam essent illi nūmi, quū & puer negaret à se proiectos, & Cleodemus itē: iuxta quem strepitus acciderat, sibi excidisse dissimularet. Verū ea res tū neglecta est: ac cōniunter omīssa, propterea quod id quod acciderat, non ita multi uidissent, præter unū (ut mihi quidem uisum est) Aristænetū. Nam is paulo post puerū loco mouit, clanculum ablegans, & alij cuidam innuit, uti Cleodemo pocillator assisteret, uidelicet ex exoletis illis, ac robustis, mulioni, aut equisoni cuipiā. Ad hunc modū ea res utcūq; abiit, summū alioqui allatura pudorē Cleodemo, siquidem, ad omnes permanasset, ac nō protinus occupans Aristænetus eam sopisset, ciuilitate dextrēq; admodū inducta temulentia. Cæterū Alcidas (iam em̄ potus erat) percontatus, quid nam esset nomen puellæ nubenti: tum clara uoce indictō silentio simul, & ad fœminas conuerso uultu: præbibo, inquit, tibi Cleanthi, Herculis Archegetæ omine. Sub hæc quū risissent omnes: Ridetis, inquit, sacrilegi, quod spōsæ, Herculi Dei

mei nomine propinauerim? Imò illud scito, opus est, ni scyphum à me traditum accipiat, nuncq̄ futurū, ut illi filius obtingat talis, qualis ego sum, uirtute interritus, animo liber, tum corpore adeo robusto, simulq̄ cum dicto, sese magis etiam renudabat: etiā usq̄ ad illa quæ sunt maxime pudenda. Ad ea quū iterum arrisissent conuiuæ, indignatus ille surrexit, toruis iam atq̄ efferatis obtuens oculis, uultuq̄ ipso testans iā neq̄ pacem, neq̄ quietem acturū amplius. Forsitan & baculum illi fisset alicui, ni commodū id temporis placenta prægrandis fuisset illata. Nā hanc simulatq̄ conspexit, lenior ac mitior esse cœpit, ac stomachari desijt: obambulans interim ac placentā auide uorans. Iā uero pleriq̄ remulenti esse cœperant, & clamoribus undiq̄ perstrepebat conuiuū. Nam & Dionysodorus rhetorem illic agens, orationes quasdam pronuntiabat, laudabaturq̄ à ministris, qui à tergo assistebant. Et Istiaus Grammaticus uicissim, qui post illum accumbebat, uersuum centones quosdam recitabat, Pindari, Hesiodi, & Anacreontis carmina simul cōtexens atq̄ confarcinans: ita ut ex omnibus unicum redderet cantilenā: oppido q̄ ridiculam. In primis aut̄ illa, perinde quasi uaticinans, de his quæ postea acciderunt.

Commisere simul clypeos.

Tum illud quoq̄.

Tum uero clamorēq̄ uirūm luctusq̄ coortus.

At uero Zenothemis, libellulū quempiam minutis conscriptum literulis, à puero acceptum legebat. Verū quum n̄ quorum partes erāt edulia inferre, aliquantisper, ita ut solent, cessarent morarenturq̄: Aristænetus sedulo curās, ne uel id interea temporis, aut ociosum esset, aut uoluptatis expers, accersitū intro Morionem: iussit ridiculū aliquid uel dicere, uel facere, quo magis etiam exhilararentur cōuiuæ. Moxq̄ ingressus deformis quiddā, derafo capite, pauculos capillos in uertice gestans, eosq̄ cristæ in morē erectos, hic saltabat, atq̄ inter saltandū, quo maiorem cōcitaret risum, rotatu sese circūagebat, distorquebatq̄. Tū cymbalo cōcussio, sonabat interim quiddā, linguam imitans Aegyptiorū. Postremo dicteria quædā iaculabatur in eos qui aderāt. Ac reliqui scommate tacti ridebāt. Verū ubi & in Alcidadantē simile quiddā torsisset: catulum illū Melitæum appellans, indignatus ille (lādudum aut̄ præ se ferebat, quod inuideret illi: dū p̄baretur, ac conuiuiarum oculos retineret) abiecto pallio, ut secum luctaretur prouocauit. Quod ni faceret, hunc, inquit, baculum tibi impingā. Atq̄ ita miser ille Satyrion (nam id erat Morioni nomen) congressus cum eo, Pancratio decertabat. Erat id spectaculi multo iucundissimum, quippe quum uiderent hominem philosophū cū Morione compositū, quū ferire, tū uicissim feriri. Proinde

inde qui aderant partim pudore tangebantur, partim ridebant: donec iam ictus Alcidas, pugnam detrectaret, ab homuncione omnium plausu cōprobato certamine superatus. Hæc igitur, quum essent non mediocri risu excepta: ibi tãdem ingressus & Dionicus medicus haud multo post peractam concertationē. Aiebat autem in mora fuisse Polytrepontem tibicinē, dum hunc phrenesi correptum curandi gratia uiferet. Ac planè quiddam risu dignum, cōmemorabat. Dicebat enim in ædes illius uenisse sese ignarum etiam hominem iam eo morbo teneri. At illum protinus surrexisse, foribusq; oclusis, ac nudato gladio, tibias ipsas sibi tradidisse ijsq; uti caneret iussisse. Deinde ubi id non posset, illum percussisse: scutū sublata manu gestantē. Sese porro in tanto periculo tale quiddam fuisse commentum. Nempe ad canendī certamen prouocasse hominē: idq; ea lege ut uictus præscriptū certumq; plagarum numerū acciperet. Ac sese priorē cecinisse, praeue atq; imperite: deinde traditis illi tibijs scutum ab illo recepisse: gladium autem extemplo per fenestras in aream abiecisse. Dein quum minore iã discrimine cū illo luctaret, auxilio aduocasse uicinos. Eos reuulsisse belluam, atq; ita illorū opera seruatum sese. Ostendebat autē & plagarum uestigia quædam: nōnullaq; in facie tubera liuētia. Ergo cum Dionicus ob huiusmodi fabulam nō minus placuisset, q̄ Morio ipse: proxime Istiæum reclinans sese, de reliquijs cœnabat. Atq; hic quidem haud absque numine quodã nobis aduenerat: imò prorsum usui futurus ad ea quæ postea contigerunt. Nã prodiens in mediū conuiuium puer quidam, qui se ab Etæmacle Stoico uenire diceret, epistoliū quoddam adferēs, aiebat ab hero sibi mandatum, ut eo palàm omnibus audientibus perlecto, rursus domū sese reciperet. Hic igitur permittente Aristæneto, ad motus ad lucernā legebatur. PHILON. Nū orationē Luciane in sponsæ laudem cōpositam, aut carmē nuptiale: quod genus permulta faciūt & LVICIA. Videlicet nos quoq; tale quippiam existimabamus. Verū ne accedebat quidē ad id, ut aiunt. Cæterum in literis ita scriptum erat. Etæmocles philosophus Aristinæto. Quā nō mouear conuiujs omīs ante acta uita mea fuerit testis. Qui quidem quum quotidie mihi cōplures ea causa molesti sint, te multo ditiores, tamē haud unq; illis morē gessi: perpendens nimirum, quātum sit in eiusmodi cōpotationibus tumultus, quantū licentiæ petulantiaq;: uerum aduersus unū te mihi uideor meo iure stomachatus, q̄ quum tantum temporis à me officiosissime cultus & obseruatus, tamen indignum habueris, quem uel inter reliquos amicos tuos numerares, sed solū ex omnibus præterieris, idq; quum uicinus essem. Proinde tua causa magis discrucior, qui quidem te tam ingratum præbueris. Nã ipse felicitatem nequaq; in hoc statuo,

si quis mihi impartiat, uel suam syluestrem, uel leporem: uel placentā: quæ mihi affatim cōtingunt apud alios, qui officia norunt. Quādoquidem etiam hodie quum apud discipulum Pāmenem cenare mihi licuerit, opiparam (ut uocant) cenam, nō annui tamen uehementer obsecrāti, tibi scilicet demens ego, memetipsum referuās. At tu nobis præteritis, alios accipis conuiuio. Idc̄q; merito facis, neq; em̄ ullo modo potes quid sit rectius dignoscere, nec apprahēsiuam illam phātasiam habes. Cæterum haud sum nescius, unde mihi ista sint p̄fecta: nempe ab egregijs istis philosophis tuis Zenothemide ac Labyrintho, quibus equidem (absit inuidia dicto) uel unico syllogismo mihi uideor os protinus obturare posse. Alioqui respōdeat istorū aliquis quid sit philosophia, aut hæc quæ inter elementa tradunt: quid habitio differat ab habitu, ut ne quid interim de perplexis illis rogationibus proponā, quid sit syllogismus cornutus: quid acrualis, quid metens. Verum tu quidem istis fruaris licet. Nam ego, qui solum in bonis ducam quid sit honestum, facile tulerō cōtumeliam. Atqui ne possis posthac ad istam excusationem confugere, ut dicas te mei oblitum fuisse: nimirum in tāto rerum strepitu, tātisq; occupationibus: bis te hodie sum alloquutus, primum mane domi tuæ: deinde rursū in Castoris ac Pollucis templo rem diuinam facientem. Ac his quidem de rebus hæc respōderim. Qd̄ si tibi uideor cœnæ gratia succensere: quid Oeneo acciderit cogitato. Videbis nimirum ipsam etiā Dianam indignātem, quōd ille se solā nō adhibuerit ad sacrificium, quū reliquos deos omneis acciperet conuiuio. Nam hac de re sic alicubi meminit Homerus:

Seu quia non norat: seu non succurrerat illi:
Acrius est offensa tamen.

Item Euripides.

Chalydon quidem hæc Pelopeij regio soli:
Qua parte sæuum spectat aduersa fretum
Agros habens, tum diuites, tum fertiles.

Rursū Sophodes.

Immanis apri triste monstrum, in Oenei.

Immisit agros gnata Latonæ dea

Docta eminus missis ferire spiculis.

Hæc tibi è plurimis pauca citauit: ut intelligeres, cuiusmodi præterito uiro Diphilum ad cœnā adhibeas, cui & ipsi filium cōmiseris tuū. Idc̄q; recte. Est em̄ iucūdus adolescenti, & ita cum eo uiuit, ut placeat, atq; obsequatur: atq; adeo nō mihi turpe dictu fuerat, addidisset & aliud quiddam. Quod quidem tu si libebit, è Zopyro eius pædagogo uerū esse cognosces. Verum non cōuenit obturpare in nuptijs: neq; accusare quenc̄q;:

quentibus, præsertim criminibus usque adeo scædis ac pudendis. Tamen si
 Diphilus dignus in quem facerem, quippe qui duos iam discipulos à me
 retraxerit: ego tamen ipsius philosophiæ causa reticebo. Porro famu-
 lo huic madaui, uti si quã ipsi partem dare uelles, uel apri, uel cerui, uel
 placentæ, mihi deportadam, ut isthoc pacto te mihi de cœna purgares:
 ne reciperet, ne ad hoc ipsum à nobis missus fuisse uideat. Hæc amice
 quum legerentur, sudor interim utique mihi manabat præ pudore: si-
 mulque iam illud quod uulgo dici solitum est, optabam, ut terra mihi dehisce-
 ret: quum uiderem eos qui præsentibus aderant ad singulas epistolæ partes in-
 ter se ridentes, potissimum autem hos, qui nouerant Etoemodem ui-
 rum canum, tantumque seueritatis præ se ferentem. Admirabantur igitur,
 quod eiusmodi uir esset: hæcenus fugisse sese, barba uidelicet ac uul-
 tus austeritate deceptos. Cæterum Aristænetum mihi quidem haud ui-
 debatur hominem contemptu negligentiaue præterisse, uerum quod de-
 sperasset, si fuisset inuitatus, unquam adduci posse, ut annueret: utque ad
 eiusmodi res se morigerum præberet. Eoque ne tentandum quidem es-
 se putasse. Ergo posteaque puer iam legere desisset, uniuersum conuiu-
 um in Diphilum ac Zenonem torquebant oculos, quod hi iam metu
 trepidi sederent, ac pallidi, ipsaque uultus inconstantia ac perplexitate
 crimen agnoscentes, ab Etoemode intentum. Porro Aristænetus quanquam
 esset sane perturbatus, uehementerque consternatus animo, tamen nos iu-
 bebat bibere, conans nimirum id quod euenerat, comode uertere, sub-
 ridens interim. Ac puerum redire iussit, respondens, ea sibi curæ fore.
 Paulo autem post surgens & Zeno dâculum sese abduxit è conuiuio, sub
 monitus à pædagogo, ut discederet inuente, idque tanquam patris iussu.
 Ibi uero Cleodemus, qui iam dudum occasionem quærabat. (Nam
 gestiebat omnino cum Stoicis conflictari, uerum dirumpebat, quod non
 reperiret causam ad id satis idoneam) tum igitur, ansam præbente epi-
 stola huiusmodi, inquit, facit egregius ille Chrylippus & Zenon ille
 mirabilis, neque non Cleanthes, uerbula misera, neque quicquam præter roga-
 tiunculas, & umbras duntaxat philosophorum. Cæterum Etoemodes
 sunt plerique omnes. Videtis quæ & ipsæ epistolæ graues sint ac seniles.
 Postremo Aristænetus hic Oeneus est: Etoemodes Diana, Di boni, quæ
 bene auspicata omnia, quæque congrua celebrandæ festiuitati. Ita per Iouem
 inquit Hermon, supra hunc accumbens, inaudierat autem, ut opinor, apri
 quendam Aristæneto paratum, ut in conuiuio proponeretur, eoque puta-
 bat non intempestiue factam mentionem apri illius Calydonij, per la-
 res Aristænete fac quæ primum sacri partem mittas, ne senex interim ille
 fame pereat, tanquam Meleager tabefactus. Tamen nihil queat acerbum
 accidere, quandoquidem Chrylippus hæc indifferentia censet esse.

Itane uos Chrysiippū nominatis inqt Zenothemis: erigēs sese, maxi-
 māq; uoce intonās, an ex uno homine, qui nō legitime philosophiā ex-
 erceat, nēpe prāstigiatore isto Ercemode, Cleantem ac Zenonē meti-
 mini, uiros sapiētes: Atqui tādem estis ipsi uos: qui hāc dicitis, an non
 tu Hermon Castoris & Pollucis cæsariem, quā habebāt aureā circum-
 tondisti: Cuius quidem facti pēnā dabis carnifici traditus. Tu porrò
 Cleodeme, nōne Softrati discipuli tui uxorem stupraſti: Nōne in a-
 dulterio eo deprehensus nefandissima passus es: An nō igitur silebitis,
 quū huiusmodi dedecorum uobis sitis cōsci: Atqui non sum meæ ipsi
 us uxoris leno, Cleodemus inquit, quemadmodū tu, neq; discipuli di-
 uersantis apud me uiaticū sustuli, qđ is deposuerat, eōq; facto rapuiſ-
 se me p̄ Palladem deierās abnegauī, neq; quaternis drachmis scēnero,
 neq; discipulos obtorto collo in uincula duco, nisi in tēpore mercedem
 p̄soluerint. Verum illud inqt Zenothemis, haud quāq; possis inficias
 ire, te Critoni uenenū quo patrem necaret ministrasse. Atq; interea for-
 te bibebat, quicquid aut erat in calice reliquum (erat aut fermē semiple-
 nus) in duos illos p̄fundebat. Porrò conspersus est pariter & Ion, idēq;
 prāmij tulit, quod illis uicinus accumberet, alioqui eo malo nō indi-
 gnus. Hermon igitur demisso uertice merum è capite abstergebat, eos
 interim qui præsentes erāt attestans, quod id genus contumelijs esset
 affectus. Cleodemus aut quum non haberet calicem, inuadens primū
 cōspuebat Zenothemidi, deinde læua cōprehensum à barba, plagam
 in tēpus erat illisurus, ac senē fortasse necasset, ni Aristanetus dextrā
 sublatā retinuisset. Is mox trāscenso Zenothemide inter utrūq; medi-
 us assedit, ut eo ueluti muro dirēpti, pacem inter ipsos agerēt. Hāc igitē
 dū gerebant Philon, equidem uaria meo cū animo uoluebam. Pri-
 mū illud statim occurrebat, nullū esse operapreciū, si qs disciplinas per-
 discat, ni simul & uitæ rationes, ad id qđ est optimū, accōmodet atq;
 cōponat: quū uiderē illos qui uerbis alios antecellerent, cō factis ipsis
 sese ridiculos exhiberēt. Deinde & illud ueniebat in mentem, ne forte
 uerū esset, qđ uulgo plerūq; dictarent, uidelicet eruditionē à recta ra-
 tione bonisq; institutis abducere istos, qui solos libros spectarēt, quicq;
 sollicitudine curāq; quā illi adferrent, perpetuò tenerent. Quando qui-
 dem quū ibi tā multi præsentes essent philosophi, ne casu quidem ullū
 erat cernere à peccādo immunem. Verū alij faciebāt turpia, alij dicebāt
 turpiora. Neq; em̄ iam poterā eorum quæ fiebāt culpam, uino autori
 imputare: mecum reputās, cuiusmodi essent, quæ Ercemodes, neq; ci-
 bo, neq; potu etiam dum gustato, scripserat. Itaq; rerum uices prapo-
 stera atq; inuersa uidebantur, siquidem uidisses idiotas illos summa
 cum modestia conuiuīū agitātes, neq; uino petulantes, neq; indecore
 sese

sefe gerentes. At ridebant dūtaxat: & iā damnabant eos opinor, quos dudum suspexerāt, ex habitu iudicantes eos alicuius esse precij. Contra sapientes illi, & in libidinē ferebant, & cōuicijs certabant, & supra modum sese potu cibisq; explebant: postremo uociferabantur & ad manus usq; conferendas rapiebantur. Cæterū admirandus ille Alcidas, etiā meiebat sub oculis omnium, nihil reueritus fœminas. Ac mihi quidē, si quis hæc quæ in eo cōuiuio gerebantur rectissime uoluisset conferre, simillima uidebātur ijs: quæ de Eride dea poëtæ fabulantur: nempe hanc, quod non esset ad Pelei nuptias aduocata, malum in medium conuiuū abiecisse, ex quo tam ingens apud Troiam bellum fuerit ortum. Itidem Ercæmodes mihi uisus est epistola illa, quasi malo quopiā in mediū proiecta, nō minus malorū, q̄ Ilias habebat, excitate. Neq; enim finem cōtentionis faciebāt Zenothemis ac Cleodemus: q̄ q̄ medijs inter utrūq; intercesserat Aristænetus. Age inquit Cleodemus, in præsentiarū quidem sat est: si literas nescire cōuincamini: sed crastino die uos ulciscar, quibus cōueniet modis. Responde mihi Zenothemi, uel tu, uel elegantissimus iste Diphilus: qua tādē gratia pecuniæ possessionem inter indifferentia ponendam esse cēseritis: cū ex omnibus nil aliud spectetis, q̄ ut ipsi q̄ plurimū pecuniæ possideatis? Atq; ob id causæ, semper apud diuites hæretis: fœneratis atq; usuris incumbitis, neq; non mercede docetis? Rursum quum uoluptatem detestemini, atq; hac de causa Epicureos in ius uocetis: quum ipsi uoluptatis gratia, turpissima tum facitis, tum patimini: indigne ferentes si quis uos non uocarit ad cœnam, rursus si uocemini, non sat est tantum uorare ut cibo turgeatis, nisi & famulis tantum donetis. Atq; hæc quum diceret: pariter & linteum reuelleret conatus est, quod Zenothemidis puer tenebat: omni carniū genere refertum, planēq; futurum erat, ut apertum illud ac solutum medium in solum abijceret, nisi quia puer non omittebat e manibus gnauiter aduersus trahentē retinens. Hic Hermon: Euge Cleodeme, respōdeāt qua gratia damnēt uoluptatem: quum ipsi supra cæteros omneis studeant uoluptati? Quin magis, inquit Zenothemis, tu Cleodeme respondeto, quāobrem diuitias inter indifferentia numeres. Imò tu potius. Atq; hunc ad modum diutius est altercatum: donec Ion capite tandem in apertum prolato, desistite inquit: Ego si libet sermonum argumenta proponam in medium, conuiuio nuptijsq; digna. Vos porrò citra contentionem uicissim. & dicite & auscultate: quæ admodum & apud Platonem nostrū, alternis dicendi uicibus res, ut plurimum agitur. Id dictum probabant, quum omnes qui aderant, tum in primis Aristænetus atq; Eucritus, nimirum in spem erecti, fore ut eo pacto ab odiosis illis con-

tentionibus discedi posset. Et Aristanetus priorem in locum sese recepit, iam partam esse pacem ratus. Iamque nobis inferebatur ea conuiuij pars, absolutam coenam uocant, singulae singulis aues, carnes aprugnae, pulpa leporina, piscis Tagenicus, placentae, beuiter illa, quaecumque liberum est, seu uelis in aluum condere: seu domum asportare malis. Apponebatur igitur, non sua cuique quadrula, uerum Aristaneto atque Eucrito, eadem in parte mensae, una ambobus communis, ita ut de sua utriusque parte quae se spectaret, esset edendum, aut tollendum. Deinde altera Zenothemidi Stoico, & Hermoni Epicureo, & his item inter ipsos communis. Deinceps Cleodemo atque Ioni. Post hos sponso ac mihi. Porro Diphilo duorum pars apposita, propterea quod Zeno iam discesserat. Haec facito Philon, uti memoria teneas. Nam paulo post, ad intellectum narrationis erunt usui. PHI. Meminero sane. LVCIA. Tum Ion, primus igitur exordiar inquit, si quidem uidetur. Deinde ubi paulisper intersiluisse, Conueniebat, inquit, fortassis, ut apud eiusmodi uiros de ideis, atque incorporeis substantijs, deque animi immortalitate sermo haberetur, uerum ne mihi contradicant, ij, qui diuersam philosophiae sectam sequuntur, de nuptijs dicam, ea quae congruunt. Atque illud quidem optimum fuerat futurum, si nuptijs opus non haberemus, sed Platonis ac Socratis dogma sequuti a foeminarum commercio nos penitus abdicaremus. Etenim qui ita fecissent: ij demum ad absolutam illam uirtutem pertingere potuissent. Quod si uiris omnino ducendae sint uxores, ut eas iuxta Platoniam sententiam inter se communes habeant, uidelicet quo Zelotypia uacemus. Haec quum essent risu excepta, ut quae nimis intempestiue dicerentur, tum Dionysodorus, non tu desines, inquit, barbarica ista nobis occinere? Nam ubi zelotypiam istam reperiās, aut apud quem? At tu etiam hiscere audes, inquit, sterquilinum? Ad haec Dionysodorus, opinor, iam erat conuicia quae conueniebat regesturus, uerum grammaticus Istiaeus uir optimus ille, Desinite inquit, Ego uobis epithalamion recitabo, simulque coepit legere. Erant autem Eleagiaci uersus hi, si fatis memini.

Nuper Aristaneti in aedibus unica summo

Nutrita est studio diua Cleanthis hera.

Virginibus cunctis reliquis praestantior una

Vel potior Phoebe, uel potior Venere.

Salue & tu iuuenum ualidissime sponse ualentum:

Nereo prior, ac fortior Aeacida.

At rursus uobis hoc carmen saepius olim,

Commune ambobus coniugiale canam.

Haec ita ut est consentaneum, risus est consecutus. Reliquum erat, ut tibi tollerentur

Iamq; tollebat Aristænetus, atq; Eucritus ex his quæ sibi fuerat proposita suam uterq; partem. Tum ego quæ mihi, & Chereas item quæ sibi erant proposita. Eudem ad modum Ion & Cleodemus. Porro Diphilus etiam Zenonis digressi partem tollere parabat: affirmans uni sibi ea fuisse proposita: atq; hac de causa cum ministris dimicabat, ac vicissim inter sese trahebant manibus utriq; in auem iniectis: non aliter q; Patrocli cadaver hinc atq; hinc attrahere conantes. Postremo uicit ille, atq; abstulit: plurimum interim risum præbens cõuiuis: maxime quum eam ob rem postea grauer stomacharet: perinde quasi atroci affectus iniuria. Iam uero Zenothemis atq; Hermon, qui pariter ut dictum est, accumbebant: alter superius, puta Zenothemis: alter infra hunc, reliqua quidem, quoniã æqualia fuerat apposita, citra pugnam sustulerat. Cæterum auis: quæ iacebat ad Hermonis partem: erat altera paulo pinguior: idq; ita casu euenerat, opinor. Iamq; suã uterq; sublaturus erat, ibi Zenothemis (sed tu mihi nunc q; maxime fac animum aduertas, iã em̃ ad ipsum negocij caput puenimus) Zenothemis inquã: omissa ea quæ sese spectabat, eã quæ ante Hermonem iacebat tollere est aggressus: quæ quidem (uti iam diximus) erat pinguiuscula. At ille cõtra nitens retinebat, haud sinens, ut ea in re potiores ferret. Inter hæc clamore coorto utriq; in alterum irruentes ipsis auibus facies mutuò cædebant: ac barbibus inuicem prehensis auxilio aduocabant: hic quidem Cleodemum: puta Hermon, ille uero, nepe Zenothemis, Alcidas matrem ac Diphilum. At cæteri quidem ad partes accesserunt, partim huius, partim illius: præter unum Ionem, qui sese neutrum atq; ancipitem seruabat. Cæterum illi inuicem cõserti pugnabant. Ac Zenothemis quidẽ scyphum e mēsa sublatum, eum qui coram Aristæneto stabat, abiicit in Hermonem.

Atq; hunc haud tetigit, alio sed flexus aberrat.

Verum sponsi caput dissecut: alto grauissimòq; uulnere. Itaq; mulierum coorta uociferatio, quæ mediũ in prælium insiliebant: cum primis autem adolescentuli mater: quã iam sanguinẽ eius aspexisset, præterea & sponsa metu territa, psiliit. Inter hæc Alcidas, strennuum uirum præstitit, quum Zenothemidi ferret opẽ, & illiso suo baculo, Cleodemi quidẽ caluariã, Hermonis uero maxillam cõminuit: ad hæc e famulis aliquot opitulari parantes uulnerauit. Quantq; illi nihil his rebus territi cesserunt. Verum Cleodemus intentato digito Zenothemidi oculum effodit: tum ad motus narem mordicus auulsit. Porro Hermon Diphilum Zenothemidi suppetias ferre conatum: e sponda in terram precipitem dedit. Sauciatus est & Istiaeus grammaticus, dum interuentu suo eos studet dirimere: calce uidelicet in dentes illius illiso: idq; a Cleodemo, quum hunc Diphilum esse credidisset: non Istiaum. Iacebat

cebat igitur miser ille iuxta suum ipsius Homerū : Sanguinem ab ore uomens. Præterea tumultus atq; lachrymarum plena undiq; erant omnia : dum & mulieres eiularent Chereæ sponso circumfusæ, dumq; alij has student compescere. Porrò maxima malorum omnium pars erat Alcidas, postea q̄ semel ad suū redisset ingeniū feriēs, quicūq; forte in ipsum incidisset. Neq; uero pauci in eo prælio cecidissent, scito, ni baculum is fregisset. Ego porrò iuxta parietem erectus assistens, spectabā omnia, neq; me ei negotio admiscebā, nimirum Istiæ iam doctus exēplo: q̄ esset periculosum eiusmodi cōflictus uelle dirimere. Lapithas itaq; Centaurosq; uidisses, eueriti mensas, effundi sanguinē, p̄ijci scyphos. Demū Alcidas subuersa lucerna magnas induxit tenebras. Iamq; res ut est cōiectu facile, atrocior etiā multo esse cœpit, præsertim quum haud esset procliue, luminis copiam alicūde recuperare, sed multa interim ac sæua patrata sunt in tenebris. Post ubi accederet, nescio q̄s lucernā tandem adportās, Alcidas quidē repertus est tibi cinæ uellē sustollēs, uicq; cū illa cōgredi pugnās. Dionysodorus aut̄ in alio quodā ridiculo facinore deprehēsus est. Nā ut surrexerat, scyphus ē sinu illius elapsus in solū decidit, postea excusans aiebat, Ionem in tu multu calicem sublatū sibi tradidisse, ne periret. Id ita factū, Ion admodū sollicite quasi patronum agēs asseuerabat. His rebus dimissum est cōuiuium, à lachrymis denuo in ridiculū exitum cōuersum, idēq; Alcidas mātis, Dionysodori, atq; Ionis gratia. Porrò q̄ erāt fauci, sublatis sarcinæ ritu, foras deportabant miseris affecti modis, maxime senex ille Zenothemis, pariter tū oculo tum nare mutilatus, enecari se præ cruciatu clamitās : adeo ut Hermon, quanq; ne ipse quidē expers malorum, nā huic duo dentes fuerāt excussi, palām attestaret. Memineris inquit̄ Zenothemis, ne posthac dolorem in medijs habendū ducas. At spon sus iā uulnere à Dionico curato, domū reuectus est fascijs reuincto capite, eidē impositus uehiculo quo spōsam fuerat abducturus. Atq; ita miser ille nuptias acerbis celebrarat. Deinde & alijs item Dionicus p̄ sua uirili remediū adhibuerat. Postremo postq̄ iā dormierant, asportati sunt, pleriq; medijs in uis uomētes. Caterum Alcidas inibi remanebat. Neq; em̄ ualebāt hominē extrudere, posteaq; semel sese in spondā abiecerat, atq; ibi transuersus accubisset. Hic erat ò bone Philon eius exitus conuiuij, de quo rectissime illud dici possit, quod in fine Tragœdiarum nōnunq; accingitur.

Sunt fortunæ uarij casus. Plurima quæ haud speraueris unq;.
Ea conficiunt numina diuūm. Rursūm quæ certò speraris,
Ea frustratò non contingunt.

Siquidem & hæc planè præter expectationem atq; inopinatò exierūt.
Præterea

Præterea & illud iam didici non esse tutum, cui non sit opus, cum eiusmodi philosophis agitare conuiuium.

LVCIANICI CONVIVIÏ SIVE LAPITHAE. DES.

ERAS. ROTEROD. INTERP. FINIS.

♁ LVCIANVS DE A

STROLOGIA, DES. ERAS. ROT. INTERP.

DE cælo, deq; astris est nobis institutus sermo. Non de ipsis quidē astris, neq; ipso de cælo, uerū de diuinatione ac ueritate, quæ ab illis in hominum uitâ proficiscitur. Neq; rursus mihi libellus hic se traditurū aut docturum profitetur, quo pacto diuinationem hanc assequi liceat. Sed illud queror, doctos omnes cū in cæteris omnibus exerceāt sese, suisq; omnibus tradant, solam Astrologiam nec habere in precio, nec exercere. Atqui hoc doctrinæ genus uetustum est, neq; nuper ad nos peruenit, sed inuentum est prisorum regum, quos Dī amabant. At huius ætatis mortales nō solum inscitia socordiāq; uerū etiam odio laboris, diuersa ab illis sentiūt. Cumq; forte inciderint in eos, qui falsa prædicunt, tū & astra culpant, & ipsam Astrologiā habent exosam, neq; salutarē eam, neq; ueridicā arbitrātes. Sed artē magis falsam atq; inanē, haud recte, sicuti mihi quidē uidet, sentiētes. Neq; enim ob imperitiā fabri, ars ipsa culpatur, neq; ob cantoris inscitia, ipsa musica parū est erudita: quin illi potius artiū sunt ignari. Cæterū ars unaquæq; suapte natura scita est. Primū igitur Aethiopes hanc rationē mortalibus tradiderūt. In causa fuit partim gētis eius sapiētia. Nā cæteris quoq; in rebus Aethiopes reliq; hoies antecellūt sapiētia. Partim regionis quā incolūt opportunitas, propterea quod apud eos perpetua sit cæli serenitas, trāquillitasq; neq; patiuntur anni mutationes, sed eadē tēperie uiuunt. Itaq; cum primū uiderēt lunam nō semper eodē uultu apparentem, sed uaria subinde specie, & in aliā atq; aliam uerti formā, uisa est illis ea res admiratione atq; disquisitione digna. Deinde cū inquisissent, reppererunt hanc esse earū rerum causam, quod lunæ nō esset lumen propriū, sed à sole mutuātū. Inuenerūt aut & reliquarū stellarū motus, harū quas nos erroneas appellamus, nā stellarum hæ solæ mouent, naturamq; earum ac potestatē, & effectus, quos unaquæq; præstet nominibus quoq; inditis, nō illis quidē utcūq; uisum est, confictis: sed quæ notæ rerū essent. Hæc igitur in cælo perspexerunt Aethiopes, mox Aegyptiis finitimis artem imperfectā tradiderūt. Porrò Aegypti diuinandi rationem, quā ab illis dimidiatā acceperāt, in maius puexerunt, quippe quod mensurā etiā, ad quā unaquæq; stella